

17.06.2024

Asia/14

§ 397

Sijoitus Länsirata Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon vuonna 2024

HEL 2024-006763 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yhteensä 855 444,94 euron sijoituksen tekemisen Länsirata Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2024 talousarviomäärärahoja 855 444,94 euroa sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Patrick Wahlman, Konsernianalyttikko, puhelin: 310 33714
patrick.wahlman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rahoituskutsua koskeva pöytäkirjaote
- 2 Rahoituskutsu Länsirata Oy
- 3 Rahoituskutsu lasku

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Länsirata Oy

Länsirata Oy:n (ent. Turun Tunnin Juna Oy) toimialana on Helsinki–Turku nopeaan junayhteyteen liittyvä raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö voi tämän lisäksi tehdä tai teettää selvityksiä hankkeen rakentamisen mahdollistamiseksi sekä hankkeeseen liittyvien hyötyjen, haittojen ja muiden vaikutusten tunnistamiseksi.

Länsirata-hankkeelle myönnettiin 37,5 miljoonan euron CEF-tuki vuonna 2020. Lisäksi osana valtion investointiohjelmaa valtio on sitoutunut

pääomittamaan Länsirata-hankkeen rakentamisvaihetta 460 miljoonalla eurolla nykyisen hallituskauden aikana.

Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 7,5 %. Muut omistajat ovat Suomen valtio (51 %), Espoon ja Turun kaupungit (kumpikin 13,25 %), Salon ja Lohjan kaupungit sekä Vihdin kunta (kukin 4,84 %) sekä Kirkkonummen kunta (0,48 %)

Aikaisemmat päätökset sekä Helsingin kaupungin sitoutuminen yhtiön rahoittamiseen

Konsernijaosto hyväksyi 11.12.2023, § 131, yhtiön osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksenmuutoksesta jossa päätettiin:

A. hyväksyä Helsingin kaupungin osalta Turun Tunnin Juna Oy:n osakassopimuksen muuttamisen muutosopimusluonnoksen mukaisesti, sekä - kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa allekirjoittamaan muutosopimuksen kaupungin osalta ja tekemään siihen tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia.

B. kehottaa kaupungin yhtiökokousedustajaa Turun Tunnin Juna Oy:n tulevassa ylimääräisessä yhtiökokouksessa

- hyväksymään yhtiön hallituksen esityksen ratasuunnitelmien suunnitteluperusteiden muutoksista;

- hyväksymään yhtiön osalta osakassopimuksen muuttamisen muutosopimusluonnoksen mukaisesti;

- olemaan hyväksymättä yhtiön hallituksen esitystä yhtiön toiminnan siirtymisestä suunnitteluvaiheen aikana myös rakentamisvaiheeseen;

- olemaan hyväksymättä yhtiön hallituksen esitystä sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston käyttämiseen liittyen pois lukien varojen käyttö 2023 CEF Liikenne -tukihakemuksen tekemiseen;

- hyväksymään hallituksen esittämät muutokset hankeyhtiön yhtiöjärjestyksen toiminimeen, toimialaan ja tehtäviin;

- hyväksymään hallituksen esittämän suosituksen mukaisesti, että Turun tunnin juna -hankkeelle haetaan 2023 CEF Liikenne -tukea TEN-T ydinverkon Helsinki-Turku rakentamissuunnitteluun taikka osakkaiden yhdessä niin päättäessä myös varsinaiseen rakentamiseen, edellyttäen, että Helsingin kaupungin yhtiöön sijoittamia varoja ei käytetä rakentamissuunnitteluun tai varsinaiseen rakentamiseen 2023 CEF Liikenne -tukihakemuksen tekemistä lukuun ottamatta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.3.2020, § 97, että kaupunki lähtee osakkeenomistajaksi Helsingin ja Turun välisen raideyhteyden suunnittelua toteuttavaan hankeyhtiöön (Turun Tunnin Juna Oy), ja että kaupunki merkitsee perustettavan hankeyhtiön osakkeita tai muuten pääomittaa yhtiötä yhteensä enintään 5,9 miljoonalla eurolla.

Kaupunginhallitus päätti 30.3.2020, § 230 täytäntöönpanopäätöksensä merkitä yhtiön osakkeita 100 000 eurolla.

Konsernijaosto päätti 6.4.2020, § 33 hyväksyä kaupungin osalta Turun Tunnin Juna Oy:n osakassopimuksen, jossa on sovittu osakkaiden sitoutumisesta hankkeen rahoitukseen.

Helsingin kaupungin enimmäisrahoitusosuus osakassopimuksen mukaan on yhteensä noin 5,9 miljoonaa euroa. Osuus sisältää kaupungin osuuden arvioiduista suunnittelukustannuksista sekä hankeyhtiön toiminnanaikaisista kustannuksista.

Osakassopimuksen perusteella osapuolet eivät ole velvollisia lisärahoittamaan yhtiötä, jos suunnittelukustannukset ylittävät arvioidun määrän. Lisärahoitus edellyttää uusia erillisiä neuvotteluja ja päätöksiä. Vastaavasti hankkeen toteutusvaiheen rahoitukseen osallistuminen edellyttää erillisiä päätöksiä.

Kaupungin rahoitus vuonna 2024

Yhtiön hallitus käsitteli 24.4.2024 (liite 1) yhtiön osakkailta perittävää loppuvuoden 2024 rahoitusta.

Vuoden 2024 jälkimmäisen rahoituskutsun mukaisesti (liite 2) pääomaa kerätään yhteensä 11 405 932,50 euroa, josta Helsingin kaupungin osuus omistusosuuden mukaan on 855 444,94 euroa jakautuen kahden erilliseen sijoitukseen (eri eräpäivinä) seuraavasti (liite 3):

- 427 722,47 euroa eräpäivällä 11.7.2024
- 427 722,47 euroa eräpäivällä 2.10.2024

Tämä rahoituskutsu ja sitä koskeva päätös kattaa molemmat jäljellä olevat vuoden 2024 pääomasijoitukset.

Valtiontukiarviointi

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsen-

valtioiden väliseen kauppaan. Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on "yritys" (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 6).

Länsirata Oy:n toimialana on Helsinki-Turku nopeaan junayhteyteen liit-
tyvä raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö ei siten lähtökohtaisesti harjoita taloudellista toimintaa eli tarjoa tavaroita tai palveluja markkinoilla. Näin ollen se ei ole SEUT 107(1):ssa tarkoitettu yritys, eivätkä valtiontukisäännöt siten tule sovellettaviksi yhtiön omistamisen ja rahoittamisen osalta.

Raideyhteyden suunnitteluvaiheella pyritään kyseisen raideliikenneinfrastruktuurin rakentamisvalmiuteen, ja se on tällä perusteella valtiontukiarvioinnin näkökulmasta katsottavissa myös osaksi kokonaisrakentamishanketta. Jo suunnitteluvaiheen rahoittamista voidaan siksi arvioida infrastruktuurirahoituksen näkökulmasta. Euroopan komissio on katsonut, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoraa kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211).

Jotta tietyn hankkeen kaikki julkinen rahoitus kuuluisi valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle, on varmistettava, että infrastruktuurien rakentamiseen kohdassa 211 mainituissa tilanteissa myönnettyä rahoitusta ei voida käyttää muiden taloudellisten toimintojen, kuten infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen, ristiin tukemiseen tai välilliseen tukemiseen (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 212). Länsirata Oy:n ainoa tehtävä on kyseisen raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen saakka, eikä myönnettävää rahoitusta käytetä infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen tai muiden taloudellisten toimintojen tukemiseen.

Komissio katsoo, että mahdollisten käyttäjien saataville tasavertaisin ja syrjimättömin ehdoin asetettavan rautatieinfrastruktuurin rakentaminen täyttää yleensä kohdassa 211 mainitut edellytykset ja sen vuoksi sen rahoitus ei tavallisesti vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 219). Vaikka Länsirata Oy:n toiminta arvioitaisiinkin luonteeltaan taloudelliseksi, on edellä esitetyin perustein katsottava, että tuki ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua. Näin ollen on joka tapauksessa niin, että hankeyhtiön omistamisessa ja rahoittamisessa ei ole kyseessä SEUT 107(1) mukainen valtiontuki.

17.06.2024

Asia/14

Lopuksi

Päätös vastaa kaupungin sitoutumista hankkeen rahoitukseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Patrick Wahlman, Konsernianalyttikko, puhelin: 310 33714
patrick.wahlman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rahoituskutsua koskeva pöytäkirjaote
- 2 Rahoituskutsu Länsirata Oy
- 3 Rahoituskutsu lasku

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kanslia